

زنان

قرآن می‌فرماید: «و به زنان با ایمان بگو چشم‌های خود را (از نگاه هوس‌آلود) فروگیرند، و دامان خویش را حفظ کنند و زینت خود را - جز آن مقدار که نمایان است - آشکار ننمایند و (اطراف) روسری‌های خود را بر سینه خود افکنند (تا گردن و سینه با آن پوشانده شود)، و زینت خود را آشکار نسازند مگر برای شوهرانشان، یا پدرانشان، یا پدر شوهرانشان، یا پسرانشان، یا پسران همسرانشان، یا برادرانشان، یا پسران برادرانشان، یا پسران خواهرانشان، یا زنان هم‌کیششان، یا بردگانشان [کنیزانشان]، یا افراد سفیه که تمایلی به زن ندارند، یا کودکانی که از امور جنسی مربوط به زنان آگاه نیستند و هنگام راه رفتن پاهای خود را به زمین نزنند تا زینت پنهانشان دانسته شود (و صدای خلخال که برپا دارند به گوش رسد). و همگی به‌سوی خدا بازگردید ای مؤمنان، تا رستگار شوید.» (سوره نور/۳۱)

در زنان حجم اندام‌ها زینت حساب شده و قرآن فرموده است که زنان باید زینت خود را بپوشانند. از طرفی بوی خوش و صدا نیز شامل این حکم است.

در رساله‌های عملیه در این خصوص توضیح داده شده است و در این‌جا تنها به چند روایت در این موضوعات اشاره می‌نماییم.

الف) خودآرایی بیرون خانه

۱- پیامبر اکرم می‌فرماید: «هر زنی که خودآرایی کند و با بهترین لباسش از خانه بیرون رود تا این که مردم او را بنگرند، فرشتگان آسمان‌های هفت‌گانه و زمین‌ها او را لعنت و نفرین خواهند کرد.»^۱

۲- در روایتی عبدالعظیم حسنی از امام جواد علیه‌السلام روایت کرده که فرمود پدرم به واسطه آباء گرامش از امیرمؤمنان علیه‌السلام نقل کرد که فرمود:

من و فاطمه سلام‌الله‌علیها بر رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم وارد شدیم، پس ایشان را در حالی

که سخت می‌گریست یافتیم، من عرض کردم پدر و مادرم فدایت یا رسول‌الله! چه باعث شده که شما این چنین گریه می‌کنید؟ در پاسخ فرمود: ای علی! شبی که مرا به آسمان بردند (یعنی معراج) زنانی از امتم (ده گروه) را در عذابی شدید نگریستم و آن وضع برای من سخت‌تر از آمد و گریه‌ام از جهت عذاب سخت آنان است که به چشم خویش وضعشان را دیدم.

زنی را دیدم که به موی سر آویخته بودند و مغز سرش می‌جوشید... (به این دلیل که) موی خود را از مردهای نامحرم نمی‌پوشانیده است.

و زنی را دیدم که گوشت بدن خود را می‌خورد و آتش در زیرش شعله می‌کشید... (به این دلیل که) بدن خود را برای مردم زینت می‌کرده است.

و زنی را دیدم که گوشت بدن او را از جلو و عقب با قیچی‌های آتشین می‌بریدند... (به این دلیل که) خود را به مردان نمایش می‌داده است.^۲

ب) صدای دلفریب

طبق آیه ۳۲ سوره احزاب زنان حق ندارند نازک و دلفریب صحبت کنند و طبق آیه ۳۱ سوره نور حتی صدای زیورآلاتشان را نباید نامحرم بشنود.

شوخی و خنده زنان با نامحرم هزار سال عذاب در پی دارد.^۳

ج) عطر زدن بیرون منزل

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود: «هر زنی که خود را معطر کند و از خانه خود بیرون رود، تا زمانی که به خانه‌اش باز گردد مورد لعنت و نفرین (فرشتگان نگهبان خود) قرار می‌گیرد.»^۴

و فرمود: «هر زنی عطر بزند و بیرون رود و بر گروهی بگذرد که بوی او را دریابند زنا کار است...»^۵

امام باقر علیه‌السلام فرمود: «هر زنی که برای غیر شوهر عطر بزند خداوند نمازش را قبول نکند تا از آن غسل کند چنان که از جنابت غسل می‌کند.»^۶

مردان

الف) ران را نشان ندهد

همان‌طور که پوشش برای زن لازم است، مرد هم باید بدن خود را بپوشاند؛ اما از آن‌جا که تحریک کننده‌گی بدن مرد برای زن به اندازه محرک بودن زن برای مرد نیست، پوشیدن تمام بدن از مرد خواسته نشده است.

امام علی(ع) می‌فرمایند: «مرد حق ندارد لباسش را از ران خود کنار بزند و در میان مردم بنشیند.»^۷

ب) برهنه نشود

و فرمود: «مرد هنگامی که برهنه شود شیطان به او می‌نگرد و طمع به او می‌بندد پس خود را بپوشانید.»^۸

ج) پوشاندن موی سینه

بر اهل تفکر پوشیده نیست که نمایان بودن موی سینه مرد تحریک کننده شهوت است. به همین دلیل بهتر است مردان موی سینه خود را بپوشانند.

امیرالمؤمنین باز گذاشتن دکمه قبا و پیراهن را از اخلاق قوم لوط برشمرده‌اند.^۹

مشترک

الف) زنای چشم

در روایتی آمده است که «زنای چشم نگاه کردن است»^{۱۰} پس اگر کسی خود را با عدم پوشش مناسب در معرض نگاه قرار دهد نیز زنا نموده است.

ب) نپوشیدن لباس نازک

با توجه به این که غرض از پوشیدن لباس، نمایان نبودن بدن است، پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما برای مرد و زن فایده ندارد و مورد مذمت قرار گرفته است.

حضرت علی علیه‌السلام می‌فرمایند: «بر شما باد که لباس‌های ضخیم بپوشید که هر کس لباس نازک بپوشد، دینش هم نازک و ناتوان خواهد شد. هیچ کدام از شما با لباس بدن نما در برابر خداوند متعال نایستد.»^{۱۱}

ج) پوشیدن لباس تنگ

همچنین واضح است که پوشیدن لباس‌های تنگ و چسبان باعث تحریک جنس مخالف است. به‌ویژه در زنان که توضیح داده شد. ولی در مردان هم حجم بعضی قسمت‌های بدن (عورتین: ناف تا زانو) نباید معلوم باشد.

مانع طمع شویم

خداوند در آیه ۳۲ سوره احزاب خطاب به زنان پیامبر می‌فرماید: «فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ - پس به نرمی و کرشمه سخن نگویند تا (مبادا) آن که در دلش بیماری است طمعی پیدا کند.»

استاد قرآنی درباره‌ی این آیه گفته است:

این‌جا زن و مرد مهم نیست، آن‌که مهم است این است که قلاب را به دل هوس بازها می‌اندازی. حجاب که فقط برای زن نیست. مردها هم باید حجاب داشته باشند. بعضی‌ها می‌گویند به ما چه؛ من می‌خواهم لباسم این‌طوری باشد؛ او نگاه نکند. گرچه کسی که بیمار دل است مشکل دارد، اما من نباید کاری کنم که او تحریک شود. این آیه می‌گوید نه گناه کنید نه سبب گناه دیگران بشوید.

نکته دیگر این که نمی‌گوید: «فیطمع الذین» یعنی اگر یک جمعی به فساد می‌افتند این کار را نکنید، بلکه می‌گوید «الذی» یعنی یک نفر، یعنی اگر حتی یک نفر به گناه می‌افتد شما باید دست از آن کار بردارید. حتی سبب فتنه یک نفر هم نشوید. با هوس و آرزوی گناه هم باید مبارزه کرد تا چه رسد به خود گناه. چون بحث طمع است نه انجام آن.

شیک پوشی مهم است، اما به شرط این‌که آن شیک، چشم‌های آلوده را به انسان جذب نکند. یعنی انسان یک جور لباس بپوشد که کسی که نگاه می‌کند اگر کسی بود که در قلبش مرض است، مساله‌ای برایش ایجاد نشود.

آقازاده جوان این‌طور زلف‌هایت را درست نکن. این‌طور بلوز نپوش. تو که این‌طور خودت را درست می‌کنی انسان مریض طمع می‌کند.

پوشیدن پیراهن بدون آستین حرام نیست! لازم نیست مرد پیراهنش آستین داشته باشد. اما اگر با پیراهن بی‌آستین بیاید به‌خصوص اگر یک جوانی باشد که رنگ و آبش خوب باشد و بازویش را یک دختر مجرد ببیند ممکن است بازویش گوگرد شود و یک عده‌ای را بسوزاند.

آیا لازم است که این دکمه پیراهن را ببندیم؟ نه! اصلاً مرد می‌تواند شکمش هم پیدا باشد. اما سینه‌ها را که نشان می‌دهی **فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ** - بیمار دلان در شما طمع می‌کنند.

این **(فَيَطْمَعَ)** برای خیلی چیزها است. برای دکمه سینه هست. برای مریب شنا هست. برای دبیر مرد در کلاس دخترها هست. برای آرایش زن در خانه‌ای که پسر بزرگ دارد هست. برای نیمه عریان بودن مرد در خانه هست. برای زن در خانه‌ای که پسر بزرگ دارد هست، برای...^{۱۲}

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- بحار ج ۷۳ ص ۳۲۹
- ۲- عیون أخبار الرضا ج ۲ ص ۱۰
- ۳- پیامبر اعظم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در آخرین خطبه‌ای که برای مردم خواندند فرموده‌اند: «هر کس با زن نامحرم شوخی و مزاح کند، به هر کلمه‌ای که با او در دنیا گفتگو کرده هزار سال در آتش دوزخ او را زندانی کنند» (ثواب الأعمال النص ص ۲۸۳)
- ۴- ثواب الأعمال النص ص ۲۵۹
- ۵- نهج الفصاحة ص ۳۵۹
- ۶- مکارم الأخلاق ص ۲۱۵
- ۷ و ۸- خصال ج ۲ ص ۶۳۰
- ۹- خصال ج ۱ ص ۳۳۱
- ۱۰- بحار الأنوار ج ۱۰۱ ص ۳۸ به نقل از نفس‌المصدر ص ۲۴۳
- ۱۱- تحف العقول النص ص ۱۱۳
- ۱۲- برداشتی از هفت قسمت نرم‌افزار آثار حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ محسن قرآنی

باسمه تعالی

در اجتماع این‌گونه باشیم

نکاتی کوتاه درباره‌ی

چگونگی پوشش و برخورد اجتماعی

در اسلام

مقدمه

حجاب و پوشاندن بدن، برای مرد و زن لازم شمرده شده است؛ اگرچه در مقدار آن بین آن دو تفاوت‌هایی به چشم می‌خورد. اگر حضور زنان در جامعه و در برابر دید نامحرمان، به گونه‌ای باشد که سبب جلب نظر دیگران شود به نوعی خودنمایی است و چنین عملی ناپسند و انحراف شمرده می‌شود. از طرفی مردان هم باید مراقب باشند تا پوششی و اعمالی تحریک‌آمیز نداشته باشند. در این خصوص به چند نکته کوتاه اشاره می‌نماییم.